

A white play button icon with an orange triangle pointing to the right, positioned to the left of the main title.

Vol Voor Zwolle.

PERSPECTIEFNOTA 2026 - 2029

27 juni 2025

PERSPECTIEFNOTA

2026 - 2029

Inleiding

Wat is het belangrijkste politieke ambt? De oud-rechter van het Amerikaanse Hooggerechtshof, Brandeis – hij zat daar van 1916 tot 1939 – had een duidelijk antwoord: het belangrijkste ambt is het zijn van individuele inwoner.

Niet alleen omdat uiteindelijk de kiezer aan politici het mandaat geeft om beslissingen te nemen. Maar juist ook om aan te geven dat 'een inwoner zijn' een verantwoordelijkheid met zich meebrengt. Verantwoordelijkheid voor je omgeving. Een verantwoordelijkheid om mee te doen. Een verantwoordelijkheid om zelf zaken op te pakken. En – vind ik – daarmee het besef van die politici dat je die verantwoordelijkheid en dus dat vertrouwen aan inwoners ook mag – nee, kan – nee, dient te geven.

Een andere Amerikaan had het tachtig jaar later over verandering. Verandering komt niet, zei Obama, als je wacht op iemand anders die het brengt. "Wij zijn degenen op wie wij wachten. Wij zijn de verandering die wij zoeken." Dit brengt optimisme, geloof in collectieve vooruitgang en eigen verantwoordelijkheid prachtig bij elkaar.

U bent als raadslid in deze zaal er ongetwijfeld van overtuigd dat u met uw eigen vrijheid ook verantwoordelijkheid kunt nemen. En u vindt dat ongetwijfeld ook van de familie en vrienden om u heen. Maar waarom doen we dat niet wat meer voor de mensen die we misschien niet direct kennen, maar wel de inwoners zijnde die ons wel uit hun midden gekozen hebben? Die dat hoogste ambt bekleden: het zijn van kiezer. Het zijn van inwoner. Ik weet dat die vrijheid en verantwoordelijkheid diep in Zwolle zijn ingebed. Laten wij als overheid die kracht van ons Zwolle beschermen en versterken. Laten wij vol voor Zwolle en onze Zwollenaren staan.

Veiligheid van jongens af aan

Ik start met een onderwerp dat me al langer aan het hart gaat. Want naast de mensen die heel goed met vrijheid en verantwoordelijkheid kunnen omgaan, zien we tegelijkertijd diegenen die nog kwetsbaar zijn.

Harteloze criminelen beroven jongeren van hun vrijheid. We moeten vol voor die slachtoffers staan, die anders daders worden. Want de stap van onschuldig kind, naar klein boefje, naar pion in het spel, naar de Taghi's van morgen is angstaanjagend snel gezet.

Eerder hoorde ik vooral verhalen van kinderen uit gezinnen waar het al niet zo lekker ging. Maar ik hoor steeds vaker dat het ook meer in stabiele gezinnen gebeurt, waarbij de ouders werken en je het in de buurt misschien niet verwacht. Deze criminelen weten de jongens en meisjes die hier gevoelig voor zijn er feilloos uit te pikken, ongeacht waar hun bed staat. Ik sprak laatst een ouder die dit is overkomen. De onmacht is tergend.

Ik vind dat Zwolle hier oog voor heeft – door een programma als Preventie met Gezag, door het uitbreiden van jeugdboa's en door wat we doen rond de jonge aanwas. Maar in onze groeiende stad kunnen we die aandacht niet laten verslappen. Alleen al door de toename van bijvoorbeeld online ronseling. Ik hoor dat belangrijke stappen zijn gezet met het programma Jonge Aanwas. Tegelijkertijd is dit nog niet volledig op orde en moet er nog steeds gekozen worden om bepaalde zaken niet te doen. Ik zou daarom willen dat we met de ervaringen die we nu opdoen, gaan verkennen of we het team beter kunnen uitrusten. Ik dien daar samen met de ChristenUnie een motie voor in.

Op de centen letten

Vol staan voor onze inwoners betekent netjes omgaan met hun geld. Een sluitende begroting is geen luxe, maar een voorwaarde voor betrouwbaar bestuur. Toch zien wij dat de wethouder op een belangrijk punt die verantwoordelijkheid niet heeft gepakt. Terwijl de toekomst financieel onder druk staat, wordt de grote Zwolse sneeuwschuiver van stal gehaald om moeilijke keuzes vooruit te schuiven. Met zo'n blauw handje erop. Waarop staat: 'uitstellen'.

Geen heldere prioriteiten, geen kritische blik op bestaande regelingen en geen visie op hoe we financieel gezond blijven. Terwijl dit er allang had moeten liggen. Kennelijk hebben we een crisis nodig om te veranderen. Dat vind ik bestuurlijke armoede.

Ik dacht toen, drie jaar geleden bij het coalitieakkoord: nu komt actie op het scherp houden van de begroting. Wat goed! Maar: beloftes werden uitgesteld, moties aangehouden, toezeggingen gedaan, moties weer ingediend én aangenomen. En nu zou conform de VVD/ChristenUnie-motie de eerste tranche aan doelmatigheidsdoelstellingen er moeten liggen. En weer niets.

Ik ben de tel kwijt hoe vaak ik dit debat aanzwengelde. Ik lees een beantwoording van wethouder Guldemond waarin ik allemaal vage, vage uitstelsmoesjes lees. Mijn geduld is op met hoe hier kennelijk afspraken en moties worden opgevolgd. Elk beetje gekwalificeerd bureau zou binnen een paar maanden voorstellen boven tafel hebben. Wat startte als een belofte van dit college verzandt, met de beste hoop nog, in een doorschuifcadeautje voor de volgende ploeg.

Ik vind het ambitieeloos naar de organisatie, respectloos naar de raad en onverantwoord naar de stad. Ik verwacht vandaag dat de wethouder excuses aanbiedt, erkent dat deze motie niet is afgedaan en nog in oktober komt met de uitwerking. En als hier frustratie uit klinkt: ja. Het zou gek zijn als dit je niet frustreert.

Groei en banen

De VVD kiest daadkrachtig voor groei en welvaart. Economische groei op zichzelf is niet het enige doel, maar het is in elke vrije samenleving de randvoorwaarde voor vooruitgang. Met een sterke economie zien we armoedecijfers dalen, staan gezinnen er beter voor, gaat de levensverwachting omhoog, en hebben we geld voor onderwijs, veiligheid, klimaatmaatregelen en onze zorg. Groei betekent een baan. En een baan betekent minder armoede. In het vorige debat over de verruiming van inkomensmaatregelen zei ik het al: in het sociaal domein is niets zo structureel als incidenteel geld. De wethouder gaf nog aan echt streng een afweging te gaan maken, maar toch gaan we structureel extra aan inkomensregelingen uitgeven. Begrijp me niet verkeerd: het versterken van de sociale basis is een goede ambitie.

Maar onder druk van stijgende kosten, vergrijzing en minder inkomsten komt dit onder druk te staan. We drukken nu op de verkeerde knoppen. Want de enige weg uit de armoede is een baan. We overwegen een amendement om een deel van het extra geld voor inkomensregelingen te steken in het economisch perspectief. De wethouder heeft al aangegeven voor die economische uitwerking te weinig geld te hebben, en dit moet extra banen voor onze groeiende stad opleveren, in plaats van extra afhankelijkheid van uitkeringen waardoor meer werken niet meer loont.

Kracht van de stad

We mogen wel weer wat trotser zijn op Zwollenaren die hun eigen verantwoordelijkheid nemen. De laatste tijd zien we steeds meer dat de overheid initiatief moeilijk maakt in plaats van beloont. Picknickbanken bij het Engelse Werk. Buren in de Veerallee die een speeltuin en perkje realiseren en de gemeente die het zonder alternatief weghaalt.

En begrijp me niet verkeerd: ik snap dat je als overheid verantwoordelijkheid hebt om de regels te handhaven. Dat je verplicht bent naar de veiligheid te kijken, bijvoorbeeld van speeltoestellen. Als het verkeerd gaat, wil je geen fouten hebben gemaakt. Alleen lijken we dat nu wel zwart-wit toe te passen. Als we niet oppassen, gaan we zaken kapotregelen.

Overgewicht is een enorm gezondheidsprobleem, maar onze gemeente lijdt aan beleidsobesitas. Het organiseren van een leerlingenfeestje voor een basisschool verzandt in een bureaucratische molen. Waar is het maatwerk en vertrouwen in inwoners dat we in Zwolle zo belangrijk vinden?

De VVD komt daarom met een motie voor een verzameloket voor inwonersinitiatieven. Denk mee met wat wél kan en zorg ervoor dat één iemand per aanvraag bij de gemeente verantwoordelijk is voor het afhandelen van vergunningen. Als jij gewoon druk aan het werk bent, vrijwilliger bij de sportvereniging, en genoeg andere zaken aan je hoofd hebt, maar toch nog tijd vindt om iets voor je buurt te doen, laten we het dan niet moeilijker maken dan het al is.

Geen binding zonder basis

In het kader van goed financieel beleid komt onze fractie met een amendement over het Integraal

Onderwijshuisvestingsplan. De opgave voor onderwijshuisvesting in de komende jaren is groot. Er wordt uitgegaan van een langjarig perspectief. Dit is slim: we willen immers de beste scholen voor onze kinderen. Dat moet wel verstandig, want het gaat om grote bedragen. Het plan waar de aanpak na 2029 in staat, wordt echter pas komend najaar verwacht.

Om nu van de raad te vragen om zich te committeren aan langjarige financiële verplichtingen tot 2040, zonder dat er een geactualiseerd huisvestingsplan ligt, is onverstandig. Ons binden aan een woningbouwproject zonder visie, ontwikkelplan of dekking accepteert deze raad ook niet.

Logisch, want dan ben je niet volledig geïnformeerd over de plannen waar je je aan moet committeren. Dit deel van het besispunt hoort thuis op een moment in de beleidscyclus ná het vaststellen van het geactualiseerde plan.

Vrijheid, vertrouwen en verantwoordelijkheid

Eigen verantwoordelijkheid is de bron van waardigheid, trots en geluk. Het is de overtuiging dat ieder mens de kracht in zich draagt om richting te geven aan zijn eigen leven. Het ijzersterke idee dat we – zeker als het tegenzit – sterker zijn dan wat de buitenwereld denkt.

Na een rechter en politicus sluit ik af met de schrijver Ralph Waldo Emerson: “De enige persoon die je voorbestemd bent om te worden, is de persoon die je besluit te zijn.”

Dat vraagt van de overheid om vrijheid, vertrouwen en verantwoordelijkheid te geven aan onze inwoners. Zo. Alleen zo, gaan we vol voor Zwolle.

